VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Valtakunnalliset erityistehtävät ja hyvinvointialueiden rahoitus

VALTIOVARAINVALIOKUNTA KUNTA- JA HYVINVOINTIJAOSTO 25.3.2025

Rahoituslain (617/2021) mukainen yleiskatteellinen valtion rahoitus

- Yleiskatteellinen valtion rahoitus HVA:lle (noin 26,2 mrd. euroa v. 2025)
  - Sis. yliopistosairaala-alueille kohdennettavan **yliopistosairaalalisän**.
  - Yo-sairaaloista aiheutuvia korkeampia kustannuksia otetaan huomioon yleiskatteellisessa rahoituksessa siltä osin, kun niitä ei saada katetuksi muutoin (erit. laskutus, erillisrahoitus).
  - Taustalla THL:n alueellisia ns. olosuhdetekijöitä selvittävä tutkimus vuodelta 2022.
  - Noin 0,56% soten laskennallisesta rahoituksesta (143 milj. euroa).
  - Tasaisesti kaikille yo-sairaalaa-alueille (41 euroa / asukas v. 2025).
  - Laskennallinen ja yleiskatteinen rahoitus.

Hyvinvointialueiden erillisrahoitus

- Yleiskatteisen rahoituksen lisäksi HVA:eille osoitetaan valtionavustuksia ja muita korvauksia noin 243 milj. euroa v. 2025, josta valtaosa tulee STM pääluokasta):
  - Lakisääteinen korvaus / erillisrahoitus
  - Valtionavustus
  - Muu hankeraha

Lakisääteiset valtakunnalliset ja/tai erityistehtävät

a) Keskitettävät palvelut

- Sote-järjestämislain **57 §: Hyvinvointialueiden väliset kustannusten korvaukset**
  - Asiakkaan / potilaan HVA:n korvattava palvelun antamisesta aiheutuneet kustannukset (= toteutuneet kulut).

b) Keskitettävät asiantuntijatehtävät

- Esim. keskittämisasetuksen (582/2017) 3 §: Valtakunnallisen kokonaisuuden suunnittelu ja yhteen sovittaminen
  a) Suurimmassa osassa ei erillisrahoitusta
  b) Osassa erillisrahoitus

Lakisääteisiä valtakunnallisia ja/tai erityistehtäviä

- Valmius, varautuminen, häiriötilanteiden hoito (sote-järjestämislaki 612/2021; 7 luku).
- Keskittämisasetuksen (582/2017) mukaiset tehtävät.
- Opetus- ja tutkimustoiminta (terveydenhuoltolaki 1326/2010; 7 luku).
  - Valtion korvaukset näihin (asetukset).
- HUS:in tehtäviä listattu Uusimaalaissa (ks. seuraava dia); eivät välttämättä poikkea muiden alueiden vastaavista.
- Muita tehtäviä:
  - Terveydenhuoltolaki 68 a §: Lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antaminen + korvaus (Pohjois-Savo koordinoi)
  - Terveydenhuoltolaki 71 § Puolustusvoimien terveydenhuolto & 72 § Puolustusvoimien korvaus
  - Terveydenhuoltolaki 75 §: Oikeuslääketieteellisten ruumiinavausten edellyttämät tilat sekä oikeuslääkeopillisista tutkimuksista maksettavat korvaukset ja palkkiot
  - Myrkytystietokeskus (HUS; vain Uudenmaan YTA HVA:t rahoittavat)

HUS-yhtymän järjestämisvastuu ja muut tehtävät

1) terveydenhuoltolain 45 §:n nojalla HUS-yhtymälle keskitettävät palvelut ja muut näihin palveluihin rinnastuvat vastaavan kaltaista toistettavuutta, usean alan erityisosaamista tai kallista laitteistoa taikka muita merkittäviä investointeja edellyttävät erikoissairaanhoidon palvelut;

2) sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 34 §:ssa tarkoitetun yliopistollisen sairaalan toiminta sekä terveydenhuoltolain 7 luvussa tarkoitetun yliopistollisen sairaalan erikoissairaanhoidon opetuksen ja tutkimuksen järjestämisen edellyttämät palvelut;

3) terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitettu kiireellinen hoito perusterveydenhuollon kiireellistä vastaanottotoimintaa lukuun ottamatta;

4) terveydenhuoltolain 39 §:ssä tarkoitettu ensihoitopalvelu;

5) sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 50 ja 51 §:ssä tarkoitettu varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtävät;

6) ne erikoissairaanhoidon palvelut, joita 1–5 kohdassa tarkoitettujen palvelujen järjestäminen edellyttää, jotta turvataan HUS-yhtymän erikoissairaanhoidon palvelujen riittävä määrällinen ja sisällöllinen kokonaisuus osaamisen, potilasturvallisuuden, palvelujen laadun sekä kustannusvaikuttavuuden varmistamiseksi;

7) HUS-yhtymän vastuulle sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:ssä tarkoitetussa hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksessa sekä jäljempänä 9 §:ssä tarkoitetussa HUS-järjestämissopimuksessa sovitut palvelut siten kuin kyseisissä sopimuksissa on sovittu.

---

1) sen vastuulle kuuluviin palveluihin ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvä koulutus-, tutkimus- kehittämis- ja innovaatiotoiminta;

2) sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 35 §:ssä tarkoitetun yhteistyöalueen tehtävät HUS-yhtymälle kuuluvien tehtävien osalta;

3) terveydenhuoltolain 55 §:ssä tarkoitettujen tietojen julkaiseminen HUS-yhtymän järjestämisvastuulla olevien palvelujen osalta.

Perusterveydenhuollon yksikkö (7 §)

Hallitusohjelmakirjaukset – valtakunnallisten erityistehtävien rahoitus

- **Selvitetään valtakunnallisten erityistehtävien rahoitusta** (mukaan lukien HUS) sekä otetaan huomioon verkostomaisten osaamiskeskittymien kehittämismahdollisuudet muun muassa kielellisten, harvoin tarvittavien tai erityisen vaativien sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämisen ja tuottamisen tueksi. (s. 49)
- Arvioidaan **yliopistosairaalalisän** rahoittamiseen kanavoidun rahoituksen kohdistumista tutkimukseen ja opetukseen. **Selvitetään** mahdollisuus kohdentaa rahoitus suoraan yliopistollisten sairaaloiden tehtävien toteuttamiseen. (s. 39)

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos

KIRSI RUUHONEN, HALLITUSNEUVOS
ANTTI VÄISÄNEN, JOHTAVA ERITYISASIANTUNTIJA
VM / HYVINVOINTIALUEIDEN OHJAUSOSASTO